

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z powództwa B. (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 2 czerwca 2022 r.

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 lutego 2021 r., sygn. akt VII AGa (...):

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od B. (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 lutego 2021 r., sygn. VII AGa (...), Sąd Apelacyjny w (...) Wydział VII Gospodarczy i Własności Intelktualnej, na skutek apelacji pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki od wyroku Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 10 stycznia 2020 r., sygn. XVII AmE (...), uwzględniającego odwołanie powódki B. sp. z o.o. i uchylającego Decyzję Prezesa URE nr (...) wymierzającą powódce karę pieniężną oraz zasądzającą na rzecz powódki kwotę 837 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, zmienił zaskarżony wyrok w

ten sposób, że oddalił odwołanie powódki, zasądził na rzecz pozwanego zwrot kosztów zastępstwa procesowego, zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, a także pobrał od powódki na rzecz Skarbu Państwa opłatę sądową od apelacji.

Powódka skargą kasacyjną zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) w całości i wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując na:

1) występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, t.j.: czy norma wysłowiona w treści § 6 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła z dnia 23 lipca 2007 r. (Dz.U. 2007, nr 133, poz. 924; dalej: Rozporządzenie) wprowadza ochronę przed ograniczeniami w poborze i dostarczaniu energii elektrycznej ustanawianymi na podstawie art. 11 ust. 1 i 3 ustawy Prawo energetyczne (dalej: PE) art. 11c ust. 2 pkt 2 PE, art. 11d ust. 3 PE, udzielaną odbiorcom energii elektrycznej dla obiektów wymienionych w pkt 1 – 6 ww. przepisu z mocy samego prawa (*ipso iure*), bez konieczności podejmowania dalszych czynności konwencjonalnych;

2) istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. wykładni § 6 ust. 1 Rozporządzenia, który przez sądy powszechne jest wykładany w trojaki sposób;

3) istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, tj. czy do odbiorcy energii elektrycznej, który naruszył ograniczenia poboru energii elektrycznej, o jakim mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 PE, może mieć zastosowanie art. 56 ust. 1 pkt 3a PE w brzmieniu obowiązującym do 3 lipca 2021 r.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o oddalenie skargi kasacyjnej w całości jako pozbawionej uzasadnionych podstaw oraz każdorazowo zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tak ujęta instytucja tzw. przedsądu jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także ze sformułowanymi przez Radę Europy zaleceniami dopuszczającymi wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Podkreślić przy tym należy, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego zasadniczym celem jest ochrona interesu publicznego poprzez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa. Konsekwentnie przedmiotem merytorycznego rozpoznania przez Sąd Najwyższy powinny być te skargi kasacyjne, które dotyczą spraw najpoważniejszych, wpływających na rozwój i kształtowanie systemu prawnego (por. wyrok TK z 31 marca 2005 r., SK 26/02).

Skarżąca oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a także 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., czyli stosownie na wystąpieniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W odniesieniu do przesłanki występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wskazuje się, że oparcie na niej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania implikuje konieczność jasnego sformułowania zagadnienia prawnego, a także przedstawienia argumentów prawnych, które wykazują możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Dodatkowo wymaga się, aby zagadnienie prawne: (1) było sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy, wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, (2) zostało przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, a zatem możliwej do zastosowania przy rozstrzyganiu innych sporów, (3) pozostawało w związku z rozpoznawaną sprawą, a także (4) dotyczyło zagadnienia budzącego poważne wątpliwości.

Stosownie do powyższego wymaga się, aby skarżący przytoczył argumenty prawne uzasadniające tezę o „istotności” danego zagadnienia. Nie wystarczy więc samo wskazanie przepisu prawa, którego dotyczy zagadnienie prawne, konieczne jest przedstawienie pogłębionej analizy prawnej wykazującej powyższe (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01; 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07; 20 lutego 2019 r., IV CSK 351/18). Na ocenę stopnia istotności zagadnienia wpływ ma istnienie rzeczywistych i poważnych wątpliwości interpretacyjnych, które nie doczekały się wykładni w orzecznictwie sądów, jak również istnienie orzeczeń wskazujących na występowanie rozbieżności na tle interpretowanych przepisów prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15; 20 lutego 2019 r., V CSK 351/18).

Okolicznościami świadczącymi o braku istotnego zagadnienia prawnego w sprawie są m.in.: powszechne uznanie w orzecznictwie i literaturze wykładni przepisu prawa, która została uwzględniona przez sądy obu instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01), zagadnienie prawne ma charakter kazuistyczny i służy uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczególnych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 kwietnia 2016 r., III CSK 70/16; 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 514/17), jak również sytuacja, gdy do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego wystarczająca jest zwykła wiedza prawnicza i zastosowanie obowiązujących reguł wykładni bądź proste zastosowanie prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 lutego 2018 r., I CSK 635/17; 21 marca 2018 r., II PK 10/17).

Jako pierwsze z istotnych zagadnień prawnych wstępujących w sprawie skarżąca wskazała: czy norma wysłowiona w treści § 6 ust. 1 Rozporządzenia wprowadza ochronę przed ograniczeniami w poborze i dostarczaniu energii elektrycznej ustanawianymi na podstawie art. 11 ust. 1 i 3 PE, art. 11c ust. 2 pkt 2 PE, art. 11d ust. 3 PE, udzielaną odbiorcom energii elektrycznej dla obiektów wymienionych w pkt 1 – 6 ww. przepisu z mocy samego prawa (*ipso iure*), bez konieczności podejmowania dalszych czynności konwencjonalnych.

Pomimo wskazanych przez skarżącą dwóch wzajemnie wykluczających się możliwych sposobów interpretacji treści i znaczenia § 6 ust. 1 Rozporządzenia, wskazać należy, że Sąd Apelacyjny w (...), na co zwraca uwagę sama skarżąca, rozpatrując apelacje od wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów prezentuje w tej kwestii jednolite stanowisko. Tytułem przykładu wskazać można wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie z: 27 listopada 2020 r., sygn. VII AGa 455/19; 11 grudnia 2020 r., sygn. VII AGa 827/19; 25 lutego 2021 r., sygn. VII AGa (...); 29 marca 2021 r., sygn. VII AGa 471/19. Skarżąca nie wskazała żadnego orzeczenia Sądu Apelacyjnego, które przełamywałoby tę linię. Co więcej, w nowszym orzecznictwie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów przyjmuje interpretację Sądu Apelacyjnego. O powyższym świadczą m.in. wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z: 9 marca 2021 r., sygn. XVII AmE 426/18; 5 maja 2021 r., sygn. XVII AmE 292/19; 6 sierpnia 2021 r., sygn. XVII AmE 345/19 oraz 10 sierpnia 2021 r., sygn. XVII AmE 151/19, jakkolwiek i we wcześniejszym orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów prezentowany był ten pogląd (zob. np. wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z: 8 lutego 2019 r., XVII AmE 100/17; 27 lutego 2019 r., XVII AmE 48/17; 18 lutego 2019 r., XVII AmE 36/17 oraz XVII AmE 59/17; 26 marca 2019 r., XVII AmE 94/17).

Biorąc powyższe pod uwagę, nie można się zgodzić ze skarżącą, że w sprawie występuje wskazane przez nią istotne zagadnienie prawne. Sąd Apelacyjny w (...), kontrolując orzecznictwo niższej instancji, w tym wypadku Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, interpretuje wskazany przepis jednolicie i konsekwentnie, a przez to sprzyja ujednoliceniu jego stosowania. Konsekwentnie fakt, iż w sprawie nie wypowiedział się dotąd Sąd Najwyższy, pozostaje nieistotny dla oceny charakteru występującego w sprawie zagadnienia prawnego. Brak kontrowersji na szczeblu apelacji dezaktualizuje bowiem zasadniczą funkcję skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, którego zasadniczym celem jest ochrona interesu publicznego poprzez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa. Przyjęcie odmiennego punktu widzenia oznaczałoby, że w każdej sprawie, w której sąd wyższej instancji orzeka inaczej aniżeli sąd niższej instancji, występuje istotne

zagadnienie prawne, uzasadniające wniesienie skargi kasacyjnej w celu ujednolicenia stosowania określonego przepisu.

Z powyższego względu nie można się również zgodzić ze skarżącą, że zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Faktycznie, na szczeblu Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, na co słusznie zwróciła uwagę skarżąca, tego rodzaju rozbieżność występowała. Jak jednak wskazano wyżej, rozbieżność ta została zlikwidowana jednolitym i konsekwentnym orzecznictwem Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Uznać tym samym należy, że jeśli w toku kontroli instancyjnej dochodzi do ujednolicenia orzecznictwa, a tak jest w przypadku wykładni wskazanego przez skarżącą przepisu, potrzeba wykładni przepisów prawnych przez Sąd Najwyższy traci rację bytu.

W odniesieniu do drugiego z zagadnień prawnych określonych przez skarżącą jako istotne, czyli ustaleniu czy do odbiorcy energii elektrycznej, który naruszył ograniczenia poboru energii elektrycznej, o jakim mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 PE, może mieć zastosowanie art. 56 ust. 1 pkt 3a PE w brzmieniu obowiązującym do 3 lipca 2021 r., powtórzyć należy, że wykładnia wskazanych przepisów dokonywana w ramach kontroli instancyjnej przez Sąd Apelacyjny w Warszawie jest jednolita i konsekwentna. Jak zauważa sama skarżąca Sąd Apelacyjny w Warszawie wyraził tożsame jak w jej sprawie stanowisko w wyrokach z 12 grudnia 2020 r., sygn. VII AGa 228/19 oraz z 14 grudnia 2020 r., sygn. VII AGa 139/19. Obok nich wskazać jednak można szereg innych orzeczeń potwierdzających istnienie bardzo wyraźnej i konsekwentnej linii orzeczniczej, jak wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z: 20 lipca 2021 r., sygn. VII AGa 1062/20; 21 marca 2021 r., sygn. VII AGa 920/19; 14 grudnia 2020 r., sygn. VII AGa 325/19; 14 grudnia 2020 r., sygn. VII AGa 226/19; 4 grudnia 2020 r., sygn. VII AGa 777/19; 20 listopada 2020 r., sygn. VII AGa 802/19; 30 września 2020 r., sygn. VII AGa 446/19; 30 września 2020 r., sygn. VII AGa 470/19; 30 września 2020 r., sygn. VII AGa 373/19; 29 września 2020 r., sygn. VII AGa 504/19; 31 sierpnia 2020 r., sygn. VII AGa 103/19; 31 sierpnia 2020 r., sygn. VII AGa 173/20; 7 lipca 2020 r., sygn. VII AGa 396/19; 10 marca 2020 r., sygn. VII AGa 366/19; 3 kwietnia 2020 r., sygn. VII AGa 2273/18.

Powyższe, w szczególności jednolite i konsekwentne orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie, nie daje podstaw do stwierdzenia, iż wskazane przez skarżącą zagadnienie prawne nie zostało wystarczająco wyjaśnione w judykaturze i Sąd Najwyższy powinien przyjąć skargę kasacyjną do rozpoznania w celu ochrony interesu publicznego poprzez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na okoliczność, że instrumenty, które zastosował Sąd Apelacyjny w (...) do rozstrzygnięcia wskazanego przez skarżącą zagadnienia prawnego, należą do podstawowych narzędzi interpretacji prawa. Zarówno ich zastosowanie, jak i jego wynik, nawet jeśli kwestionowany przez skarżącą, potwierdzają brak występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2018, poz. 265).